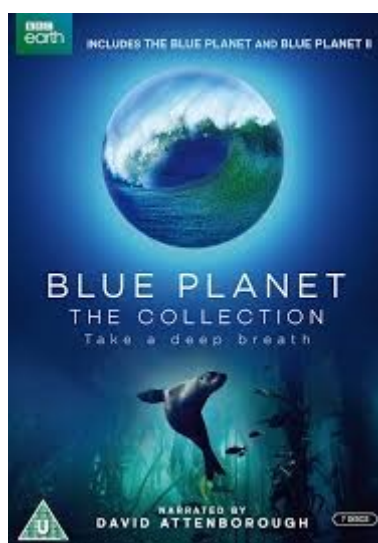

HANGCSEPPEKTŐL HANGÓCEÁNIG (2.) **Hans Zimmer & Radiohead: Ocean Bloom**

„Nem filmkedvelő közönségnek játszunk, csak hallgatóknak. Ki akartunk keveredni a filmzene skatulyából: nem filmzenének akarjuk hívni, egyszerűen csak zenének.” (Hans Zimmer)

Semmi nem lehet aktuálisabb most, mint néhány gyönyörű képsor, ami bolygónk kincseit hivatott bemutatni. A The Blue Planet II. című, 2017-ben elkészült világhírű ismeretterjesztő sorozat képei Sir David Attenborough megragadó elbeszélésével varázsolnak el bennünket és visznek vissza a természetbe; ezúttal az óceánok világába, ragadozó halak és delfinek, cetcápák és orkák közé.

<https://www.youtube.com/watch?v=2f9SIUEtJ8&t=206s> (5:00)

A Blue Planet filmsorozat a legmodernebb technikai eszközökkel, a világon egyedülálló módon, állatok hátára erősített kamerákkal az adott állat szemével láttatja a világot. A kameraszonda a tenger miniatűr élővilágának felderítésére, eddig nem látott tájakra viszi a nézőket: a Mexikói-öböl metánvulkánjától az Antarktisz melletti Déli-óceán ezerméteres mélységéig, ahová tengeralattjáróval szálltak le a kutatók és a filmesek.

Hans Florian Zimmer (Frankfurt, 1957. szeptember 12. –) Grammy- és Golden Globe-díjas német zeneszerző, legismertebb művei filmzenék

A gyönyörű képsorok alatti elragadó zene pedig Hans Zimmer tollából származik, ami valójában egy Radiohead- remix Hans Zimmer- stílusban: az együttes Bloom című dalának újraálmodott változata. A Bloom című dal eredetileg a Radiohead nyolcadik, a The King Of Limbs címet viselő 2011-es albumán kapott helyet. Érdekes, hogy az eredeti Ocean Bloom dalt éppen a BBC Blue Planet első dokumentumfilmje ihlette.

<https://www.youtube.com/watch?v=YFYOkfpBrSY> (5:27)

A Radiohead gyakran nyúl elektronikus eszközökhöz (sampling, looping), természet-hangokhoz, bonyolult ritmusképletekhez, afrikai ritmusokhoz. Zenei anyagaiban gyakran teljesen hiányoznak a populáris zenében általában megszokott struktúrák és dallamvezetések.

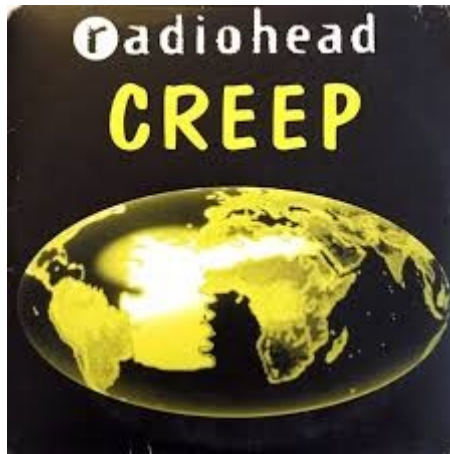
Radiohead

Balról jobbra: Thom Yorke, Jonny Greenwood, Colin Greenwood, Ed O'Brien, Phil Selway

Radiohead egy angol alternatív rock zenekar Abingdonból, Oxford megyéből. Az együttest Thom Yorke (ének, ritmusgitar, ütősök), Jonny Greenwood (szólógitar,

billentyűsök, egyéb hangszerek), Ed O'Brien (gitár, háttérvokál), Colin Greenwood (basszusgitár) és Phil Selway (dobok, ütősök) alkotja.

A Radiohead első kislemeze Creep címmel 1992-ben jelent meg. A dal a kezdetekben nem volt túl sikeres. A Radiohead népszerűsége második albumuk, a The Bends (1995) kiadásával kezdett nőni. Az együttes gitárhangzása és a frontember-énekes Tom Yorke falzett éneklés módja meleg fogadtatásra talált mind a kritikusok mind a rajongók körében. A Radiohead harmadik albuma az OK Computer (1997) már nemzetközi szinten is befutott. A modern elidegenedés tematikájával fémjelzett, egyedi hangzású OK Computer album a 90'-es évek zenei mérföldköve lett. 2019-ben az együttest beiktatták a Rock and Roll Hall of Fame-be.

A Bloom dal zongora loop-pal van felvezetve. Erre az alapra rétegződő, poliritmikus ütős szólamok kerülnek, melyek nyugat-afrikai ihletésű ritmusból táplálkoznak. A dallam távol áll minden populáris dallamvezetéstől, szinte improvizatív.

Bloom

Words and Music by Thom Yorke, Jonathan Greenwood,
Colin Greenwood, Edward O'Brien and Philip Selway

♩ = 216

Am11

RH *pp* throughout

Play 3 times

Dm11

Play 3 times

pp

mf

cont. sim.

Play 3 times

Dm9

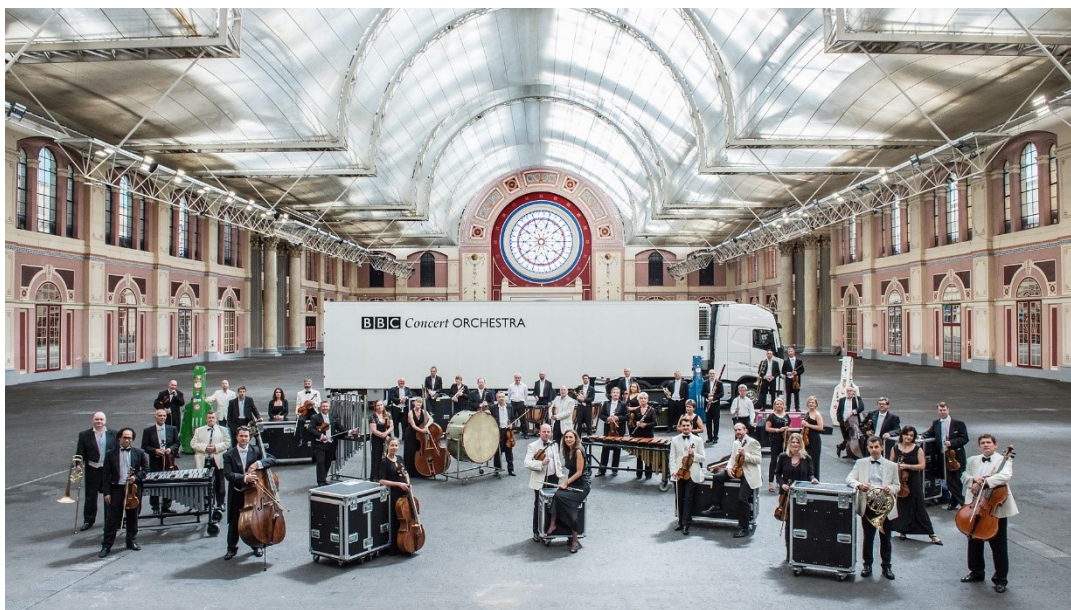
Dm11

cont. sim.

© 2011 Warner/Chappell Music Ltd

<https://www.youtube.com/watch?v=EdmL835q9To> (5:08)

Hans Zimmer maximális hozzáállásával és elképesztő teherbírásával évtizedekre elfoglalta zeneszerzői székét Hollywoodban. Az 1980-as évektől napjainkig több, mint 150 (!) filmzenét jegyzett. Gyerekként-fiatakként nyolc iskolából tanácsolták el, miután zenekart alapított és autodidakta módon képezte magát. Rajongott Ennio Morricone filmzenéiért (leginkább a Volt egyszer egy vadnyugat-ért), ez inspirálta, hogy filmzeneszerző legyen. Tinédzserként aztán Londonba költözött, ahol a Hurtwood House nevű magániskolába járt.

A zenei szövetet a BBC Concert Orchestra biztosítja Tom Yorke éneke alá. De hogyan is alakult át a dal a közös munkában? A dallam és a harmóniak megmaradtak, a lüktető ritmus eltűnt. És ha elég figyelmesen hallgatjuk ezt a zenét, izgalmas zenekari trükköt fedezhetünk fel. Úgy hívják, hogy „árapályos zenekar”, szakszerűbben Tidal-technika. Ez egy olyan zenei effektus, amelyet úgy hoznak létre, hogy minden játékos érdekes utasítást kap: csak akkor játszásk meg hangjaikat, ha a mellette lévő személy épp nem játszik. Az eredmény egy véletlenszerűen duzzadó és halványuló zenei szövet, amely az óceán hullámaint idézi. A lüktetést a ritmus helyett ez a technika, illetve a vonósok ritmikus szólamvezetése veszi át. Az „árapályos zenekar” technikáját a festészetből vett pointillizmus ihlette: kevés hanggal, pontszerű építkezéssel dolgozik.

A pontok itt most cseppek. Hangcseppek.
A hangcseppekből összeállt a hangóceán.

<https://www.youtube.com/watch?v=N2fPALLCuAM> (5:18)

Felhasznált irodalom:

<https://www.bandwagon.asia/articles/hans-zimmer-interview-blue-planet-radiohead>

<https://www.radiotimes.com/news/2018-01-26/blue-planet-2-soundtrack/>

*Csató Mónika zeneszerző, zeneelmélet tanár

Csató Mónika: Hangcseppektől hangóceánig 2. Hans Zimmer-Radiohead: Ocean Bloom